

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جهرفت

طرح درس

نام درس: مدیریت بهداشت محیط در شرایط اضطراری	تعداد واحد (نظری - عملی): ۱.۵ واحد نظری - ۰ واحد عملی
نیمسال تحصیلی ارائه درس: نیمسال اول ۱۴۰۲	مدرس: دکتر غلامعلی حقیقت
رشته تخصصی مدرس: مهندسی بهداشت محیط	آخرین مدرک تحصیلی مدرس: دکتری مهندسی محیط زیست - مهندسی آب و فاضلاب
مقطع و رشته تحصیلی دانشجویان: کارشناسی پیوسته مهندسی بهداشت محیط	تعداد دانشجو: ۱۵
نام دانشکده: بهداشت	گروه آموزشی: مهندسی بهداشت محیط
شرح درس: آشنایی و کسب مهارت دانشجویان در زمینه اقدامات بهداشتی بخصوص محیط در شرایط اضطراری و نحوه مشارکت و نقش پرسنل بهداشت محیط در تیم های بهداشتی و پزشکی در شرایط بحرانی	

جلسه: اول

عنوان: آشنایی دانشجویان با کلیات و مفهوم بحران، انواع بلایا، فاجعه و شرایط اضطراری

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجویان) دانشجویان باید بتوانند:

شناختی:

▪ دانشجویان با کلیات و مفهوم بحران، بلایا، فاجعه و شرایط اضطراری آشنا شوند.

روش تدریس:

سخنرانی، بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: دوم

عنوان: سازمان های بین المللی و ملی مرتبط با بحران و نقش آنها، بخصوص در حوزه سلامت

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجویان) دانشجویان باید بتوانند:

شناختی:

▪ دانشجویان با سازمان های بین المللی و ملی مرتبط با بحران و نقش آنها، بخصوص حوزه سلامت آشنا می شوند.

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: سوم

عنوان: وضعیت سوانح در ایران و جهان، مدیریت بحران در شرایط اضطراری

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- دانشجویان با وضعیت سوانح در ایران و جهان، مدیریت بحران در شرایط اضطراری آشنا شوند.

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: چهارم

عنوان: قوانین مرتبط با بحران و شرایط اضطراری در ایران و برخی کشورهای جهان، چرخه مدیریت بحران

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- دانشجویان با قوانین مرتبط با بحران و شرایط اضطراری در ایران و برخی کشورهای جهان، چرخه مدیریت بحران آشنا شوند.

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: پنجم

عنوان: ارزیابی صحیح، برنامه‌ریزی، سازماندهی و تقسیم وظایف حوزه سلامت در شرایط اضطراری

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

▪ آشنایی دانشجویان با ارزیابی صحیح، برنامه‌ریزی، سازماندهی و تقسیم وظایف حوزه سلامت در شرایط اضطراری

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، ایفای نقش و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: ششم

عنوان: نقش و جایگاه بهداشت و درمان بویژه بهداشت محیط در شرایط اضطراری و بحران

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

▪ دانشجویان با نقش و جایگاه بهداشت و درمان و بهداشت محیط در شرایط اضطراری و بحران آشنا شوند.

▪ روانی-حرکتی:

▪ مهارت لازم دانشجویان جهت ایفای نقش و جایگاه بهداشت و درمان و بهداشت محیط در شرایط اضطراری و بحران را بتوانند، انجام دهند.

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، ایفای نقش و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: هفتم

عنوان: برنامه ریزی و مدیریت فعالیتهای بهداشت محیط (هماهنگی درون بخشی و برون بخشی، سازماندهی، تعداد کارکنان، تجهیزات و لوازم، حمل و نقل، مسکن و غذا برای پرسنل و قوانین مرتبط)

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

▪ دانشجویان با برنامه ریزی و مدیریت فعالیتهای بهداشت محیط (هماهنگی درون بخشی و برون بخشی، سازماندهی، تعداد کارکنان، تجهیزات و لوازم، حمل و نقل، مسکن و غذا برای پرسنل و قوانین مرتبط) آشنا شوند.

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: هشتم

عنوان: مدیریت اردوگاه و شرایط بهداشتی و استاندارد های حداقل آن

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- دانشجویان با مدیریت اردوگاه و شرایط بهداشتی و استاندارد های حداقل آن آشنا شوند.

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: نهم

عنوان: نجات و تخلیه مصدومین و تجهیزات، مراقبتها و کمکهای اولیه ، بهسازی محیط بلا زده

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- آشنایی و کسب مهارت دانشجویان با نجات و تخلیه مصدومین و تجهیزات، مراقبتها و کمکهای اولیه، بهسازی محیط بلا زده
- **روانی-حرکتی:**
- دانشجو بتواند، کمکهای اولیه و تخلیه و نجات مصدومین فرضی را انجام دهد.

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ، ایفای نقش و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: دهم

عنوان: روشهای تأمین آب آشامیدنی سالم و دفع فاضلاب و فضولات انسانی و حیوانی

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- آشنایی دانشجویان با روشهای تأمین آب آشامیدنی سالم و دفع فاضلاب و فضولات انسانی و حیوانی

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: یازدهم

عنوان: روشهای دفع مواد زائد جامد و نظارت و بازرسی بر مراکز تهیه و توزیع، انبار و بهداشت مواد غذایی در شرایط اضطرار

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- آشنایی دانشجویان با روشهای دفع مواد زائد جامد و نظارت و بازرسی بر مراکز تهیه و توزیع، انبار و بهداشت مواد غذایی در شرایط اضطرار

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: دوازدهم

عنوان: روشهای مبارزه با ناقلین ، بند پایان و جوندگان در شرایط اضطراری

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- آشنایی دانشجویان با روشهای مبارزه با ناقلین ، بند پایان و جوندگان در شرایط اضطراری

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: سیزدهم

عنوان: اقدامات بهداشتی در شرایط جنگی و مشکلات مناطق جنگی سطح کشور

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- آشنایی دانشجویان با اقدامات بهداشتی در شرایط جنگی و مشکلات مناطق جنگی سطح کشور

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:
وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: چهاردهم

عنوان: بررسی مشکلات بهداشتی درمانی آوارگان و پناهندگان بخصوص مشکلات بهداشت محیطی

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- آشنایی دانشجویان با مشکلات بهداشتی درمانی آوارگان و پناهندگان بخصوص مشکلات بهداشت محیطی

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: پانزدهم

عنوان: بیماری های شایع بعد از وقوع بلایا و مسائل روانی بهداشتی و عاطفی در اردوگاه ها

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- آشنایی دانشجویان با بیماری های شایع بعد از وقوع بلایا و مسائل روانی بهداشتی و عاطفی در اردوگاه ها

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:
وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: شانزدهم

عنوان: ضد عفونی آمبولانس، حمل و نقل و دفع اجساد

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- آشنایی دانشجویان با روش ضد عفونی آمبولانس، حمل و نقل و دفع اجساد
- **روانی-حرکتی:**
- دانشجو بتواند نوع و میزان و روش ضد عفونی آمبولانس و وسایل حمل و نقل و دفع اجساد را نظارت نموده و توضیح دهد.

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: هفدهم

عنوان: نقش بیمارستان ها در شرایط اضطراری و مشکلات بهداشت محیطی آنها

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

- آشنایی دانشجویان با نقش بیمارستان ها در شرایط اضطراری و مشکلات بهداشت محیطی آنها

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: هجدهم

عنوان: آلودگی زیست محیطی بخصوص آلودگی هوا ناشی از بلایای طبیعی

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

▪ آشنایی دانشجویان با آلودگی زیست محیطی بخصوص آلودگی هوا ناشی از بلایای طبیعی

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

جلسه: نوزدهم

عنوان: آموزش بهسازی محیط به قربانیان بلا

اهداف رفتاری (انتظارات از دانشجو) دانشجو باید بتواند:

شناختی:

آشنایی دانشجویان با روشهای آموزش بهسازی محیط به قربانیان بلا

روش تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

وسایل کمک آموزشی:

وایت برد، لپ تاپ، پاورپوینت

شیوه ارزشیابی

سهم نمره از ۱۰۰ درصد

فعالیت

نوع ارزشیابی

۱۰

پاسخ به سوالات کلاسی و رعایت اخلاق حرفه ای

تکوینی

۱۵

-ارائه یک طرح اجمالی در رابطه با برآورد نیرو، و

تراکمی

۶۵

آزمون پایان ترم

تراکمی

آزمون (الکترونیک) به صورت سوالات چند گزینه ای، سوالات پاسخ کوتاه، معرفی سیستم تصفیه و سوالات پاسخ کوتاه در مورد آن

- ۱- راهنمای بهسازی محیط در بلایای طبیعی / دکتر ابوالحسن ندیم، دکتر محمد عصار - تهران: مرکز نشر دانشگاهی ۱۳۶۳
- ۲- اصول و مبانی مدیریت بحران، دکتر کتایون جهانگیری، انتشارات موسسه علمی کاربردی هلال احمر- تهران- چاپ دوم پاییز ۱۳۹۰
- ۳- مدیریت سلامت در بحران تألیف عزیز شهرکی واحد- دکتر عباس عباس زاده- دکتر علی اردلان - مهدی حقیقی- انتشارات جامعه نگر- تهران- چاپ اول ۱۳۹۳
- ۴- بهداشت در بلایا / الهیار عرب ، ویرایش بهرام قاضی جهانی - تهران : گلبان ، ۱۳۸۰
- ۵- اقدامات بهداشتی در شرایط اضطراری جلد (۲و۱) / مهندس احمد اصل هاشمی . تبریز ، نشر اختر - ۱۳۸۴
- ۶- معماری و مدیریت اردوگاه های پناهندگان و آوارگان - دکتر علیرضا فلاحی - انتشارات موسسه عالی علمی کاربردی هلال- تهران - چاپ اول زمستان ۱۳۸۸
- ۷- راهکارهای ارزیابی سریع بهداشتی در شرایط اضطراری / دکتر ایرج شریفی - انتشارات سازمان جهانی بهداشت
- ۸- بهسازی محیط در شرایط اضطراری ، مولفان : پیترو هاروی - سهراب بقری - باب رید مترجمان دکتر کاظم ندافی - بهاره یونسی - توران طاهری - انتشارات نص - تهران چاپ اول تابستان ۱۳۸۸
- ۹- راهنمای آمادگی بخش بهداشت و درمان در برابر وضعیت های اضطراری در بلایا / تهران : وزارت بهداشت و درمان ، برنامه آموزش مدیریت بلایا
- ۱۰- راهنمای مدیریت بهداشت محیط در بلایا و شرایط اضطراری ، الزامات، دستورالعمل ها و رهنمودهای تخصصی مرکز سلامت محیط و کار- زمستان ۱۳۹۰
- ۱۱- راهنمای عملیات بهداشت محیط در بلایا و شرایط اضطراری ، الزامات، دستورالعمل ها و رهنمودهای تخصصی مرکز سلامت محیط و کار- زمستان ۱۳۹۰
- ۱۲- راهنمای بهداشت آب و فاضلاب در بلایا و شرایط اضطراری ، الزامات، دستورالعمل ها و رهنمودهای تخصصی مرکز سلامت محیط و کار- تابستان ۱۳۹۱
- ۱۳- راهنمای دفع فاضلاب در شرایط اضطراری ، الزامات، دستورالعمل ها و رهنمودهای تخصصی مرکز سلامت محیط و کار جلد ۱ و ۲- مرداد ۱۳۹۱
- ۱۴- واژه شناسی کاهش خطر بلایا- مترجمین: دکتر علی اردلان، دکتر محمد حسین رجائی، دکتر سید علی آذین- انتشارات وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی- معاونت بهداشت ۱۳۹۲
- ۱۵- برنامه ملی پاسخ نظام سلامت در بلایا و فوریتها- دکتر علی اردلان و همکاران، تهران، انتشارات آذر برزین ۱۳۹۴

16- B:Wisner and J.Adams (2002) Environmental Health in Emergencies and disasters: a practical guide .
(W.H.O)

17- The sphere project (2011) Humanitrain charter and minimum standards in disaster response. Standing
committee for humanitarian response CSCHR : Geneva ([http:// www.sphereproject.org](http://www.sphereproject.org))